

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală. Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Reflexii la „Biserica românească“.

Pentru a nu incomoda pe cititorii „Progresului“ cu chestiuni, la cari s'ar putea scrie volume întregi, *pro* și *contra*, fără a ajunge la vre-o înțelegere, vă rog, On. Redacțiune, a da ospitalitate încă următoarelor rînduri, spre a mai lămurii unele puncte.

1. Nu-î contest domnului Brînzeu interesul ce-l poartă neamului nostru, am combătut însă *oportunitatea și posibilitatea* propunerii d-sale, deoarece o acțiune pornită pe chestia sulevată de d-sa, ar aduce un rezultat contrar chiar și așteptărilor d-sale.

Că nu poate să-mi dea dreptate, este ușor de înțeles, deoarece prizma prin care se permite a se vedea lucrurile în școalele catolice, nu este absolut limpede.

2. Biserica ortodoxă română este singura noastră biserică națională, cuprinzînd pe toți Români — afară de o mică parte de uniți — nu pot înțelege, cum s'ar putea face metamorfoza cerută. O biserică națională nu poate să se supue unei biserici internaționale, scopurile lor fiind diametral opuse. *Aut—aut; tertius non datur.*

3. Nu contest chestiunilor religioase baza lor culturală, religia da, aparține culturii; articolul meu însă a trecut prin cenzura impusă de împrejurări, încît s'a eliminat din el *o frază*, care conținea mai mult decît ceiace s'a scris.

Ce păcat, că aici în *Țară poți scrie ce*

vrei, și n'ăi cui, și acolo ai avea cui, și nu poți! Domnule Brînzeu, să mai citim și printre rînduri!

4. În ceiace privește cele 4 puncte (dogmatice), cari ne despart pe unii de alții, ele nefiînd nici în favorul, nici în detrimentul neamului nostru, nu ați face oare D-Voastre, *minoritatea*, cel mai frumos fapt abandonîndu-le și întorcîndu-vă la matca, de unde ați plecat? Nu s'ar face oare astfel unirea noastră, fără a mai fi necesitate de unirea cu Roma?

5. Chestiunile religioase au preocupat alte timpuri, în cari s'au rezoit nu numai națiunii cu națiunii, ci și membrii aceleiași națiuni între dinșii. Avem alte *chestiuni de actualitate*, la acăr rezolvire trebuie să conlucrăm!

6. Dacă biserica noastră nu s'ar fi dezvoltat după posibilitate, pe cale naturală, astăzi am avea poate tot slujbă latină, elină sau slavonă, deoarece, se știe, că traduceri cărților bisericești, în limba noastră maternă, s'a făcut aia pe timpul domnitorului Matei Basarab, decî după unirea cu biserica Romei.

7. Despre salarizarea splendidă a preoților ortodocși ne este exemplu viu preoții din cercul Oraviței, cari urmează devisei jezuite: *»Scopul scuză mijloacele«*. Despre venituri fabuloase pe cari le-ar încassa preoții ortodocși români, nu am cunoștință, și nici nu cred că s'ar găsi mulți îmibuibați de veniturile ștolare.

8. Numai celce este independent, poate

dispune de soarta sa, fără a mai cere consimțimentul altora. Biserica noastră ortodoxă fiind autonomă atît aici cit și dincolo de Carpați, ea își poate croi singură destinele sale; depinde numai de conducătorii ei, ca îndrumarea să se facă pe căile ei priincioase; altfel cu siguranță va decădea.

9. În articolul meu am vorbit de *Grigorie teologul* (328—390), contemporanul și amicul intim al lui *Vasile cel Mare*, născut în Arianz (Capadochia), care a fost pe timpul conciliului al 2-lea ecumenic (381) patriarh în Constantinopol, și despre care, mă afirm încă odată, că n'a ocupat nicicînd scaunul papal din Roma. Domnul Brînzeu însă ne vorbește de *Grigorie dialogul* (540—604) care intru adevăr a fost papă la Roma. Acesta însă nu face parte din *cei trei ierarhi*, pe cari îi serbează biserica orientului în ziua de 30. Ianuar.

Este bine dar a nu face asemenea confuziuni nepermise, între personalități, cari nu au fost contemporani, și nu s'au putut cunoaște decît din scrierile lor; între unul și celalalt fiind o diferență de 212 ani.

10. *Chestia calendarului* este o chestie, care cred și eu că se va rezolvi, fără a produce vreo turburare în rînduiala bisericii; vedem că chiar Rușii sînt în capul ortodocșilor cari cer introducerea calendarului gregorian!

11. În ceiace privește *inovațiunile ceremoniale*, ele se vor face atuncî, cînd s'ar convoca vreun conciliu al *ierarhilor români*,

FOILETON.

Credințe despre numerii.

Străbătînd în negura vremilor trecute, vom observa că la toate popoarele cîteun animal, cutare obiect, sau număr, simbolizează, întruchipează în sine, o credință oarecare. Simbolizarea aceasta parecă provine din felul de scriere al Egiptenilor, care scriere a influențat și formarea alfabetului ebraic.

Știm, că cei dintîi creștini încă s'au folosit de felurite simboale pentru a scăpa de prigonirile barbarilor. Pela începutul creștinătății simbolul îl forma chipul unui dobitoac (animal), sau vr'o floare, uneori chiar și un număr. Melul simboliza jertfa adusă de Isus Christos pentru creștini; strugurii purtau simbolul nădejdi în învingerea învățăturilor lui Christos; numărul 3 era simbolul Sfîntei Treimi, și totodată simbolul celor trei virtuți creștinești: credința, speranța și iubirea; numărul 4 simboliza cele patru virtuți lumești, iar numărul 5, ranele lui Isus.

În cele religioase mitice, istorice, numerele sfînte înzestrate cu putere deosebită, au fost: 3, 7 și 9.

Numărul 3 totdeauna a fost un număr miraculos. Cu deosebire în Biblie numărul 3 ob-

vine adeseori: „Cînd a intrat fiul, David închinîndu-se, de *treiori* s'a rugat“. (I. Sam. 20, 41). Noe a avut *trei* fiu, dela cari s'au înmulțit cele *trei* națiuni. În timpurile antice în niciun oracol, la Grecii cei vechi, n'a lipsit scaunul cu *trei* picioare; la Egipteni scaunul cu *trei* picioare a simbolizat pe Oziris și pe Apis. La creștini una dintre dogmele fundamentale e: Sf. Treime. Multele obiceiuri romane, bazate pe numărul 3, ne arată respectul ce-l aveau străbunilor noștri față de acest număr. La sărbători mari se aducea jertfa din *trei* soiuri de animale. Afacerile statului erau încredințate în minile a 3 bărbați. Grecii au cinstit *trei* ciclopi, 3 hore, 3 parce, la început 3 muze, iar mai tîrziu 3×3=9 muze.

Dar și azi avem obiceiuri, cari se fac de 3-ori: cununia se vestește de *treiori* în biserică, la finea toastelor se strigă de 3-ori „vivat“, iar înainte de începerea serviciului divin se trag de *treiori* clopotele.

Numărul 7 e respectat și în zilele noastre, dar mai adeseori obvine în diferitele religii la popoarele vechi. Maicuseamă în astronomia Egiptenilor întilnim acest număr.

7 planete stăpînesc cerul. După aceste planete au fost numite cele 7 zile din săptămîină. În 7 zile a făcut Dumnezeu lumea. „Deasupra voastră 7 căi duc la cer“, zice Coranul Mohamedanilor. Germanii priviau numărul 7 de un

număr sfînt. Altarele lor cele vechi erau compuse din 7 statue ale diferiților zei. 7 porunci sacre a avut religiunea jidovească. Potopul a fost adus la cunoștință lui Noe cu 7 zile înainte de venire, și a durat 7 zile și 7 nopți. Jidovii 7 zile n'au mîncat pine dospită; 7 zile a petrecut Moisi pe muntele Sinaî, 7 zile au durat sărbătorile lor, 7 zile au plîns morții. Sărbătoarea cea mare din a 7-a lună durează 7 zile.

Creștinii cunosc 7 rugăciuni. Cuvintele cele din urmă ale Mintuitorului nostru Isus Christos au fost: 7. Apostolul Ioan a scris 7 epistole către cele 7 comunități creștine din Asia-mică. Cînd a revenit Isus între apostolii săi, asupra lor s'au arătat 7 limbi de foc.

În justiție încă obvine numărul 7. Turcii fac jurămînt pe Alah, pe profet, și pe 7 feluri de citire din textul Coranului. Dumnezeu a legat pe poporul Izraîl prin 7 legături către sine.

În evul mediu judecătoria a fost compusă din 7 judecători; pe locul unde se spînzura se sădiau 7 arbori, iar pentru dovedirea vr'unei crime erau ascultați 7 martori. Tabla septemvirală tot din 7 membri a fost compusă.

O literatură s'a născut la toate popoarele despre cei 7 măestri din basmul indic. Dumnezeu a orînduit pe seama celor 70 de seminții 70 de ingeri. Sfîntuitorii poporului jidovesc au fost 70 de bătrîni. Cei cari au urmat pe cei 12 apostoli,

cară ei singuri au cuvântul a menține, sau a abandona părți din ritualele uzitate.

Astfel stînd lucrurile să lăsăm chestia religioasă pentru alte timpuri, terenul nostru de lucru fiind destul de vast, căci: *avem pentru cine munci, dar deocamdată nu prea avem cu cine*. Eată un mare neajuns unde ar trebui să ne oprim.

Ilie Bogdanu.

Rostul postului.

Fiindcă am vorbit rîndul trecut despre însemnătatea postului, credem că e nimerit să arătăm și argumentele oamenilor de știință, mai ales sprijinite pe experiențe și nu pe teorii, reproducînd acest articol din „Voința Națională“.

Profesorul Irving Fischer a luat un număr de oameni sănătoși, cari se hrănesc cu carne, și același număr de vegetarieni, cercetați să nu aibă niciun beteșug, și i-a pus să facă tot aceeași muncă și tot în aceleași condiții. S'a dovedit că cești din urmă, vegetarieni, au dus mai mult la oboseală, pecînd cei dintîi au obosit mai curînd.

Faptul fiind pe deplin adevărat, s'a căutat să i-se dea explicarea.

Doctorul Haig și alții zic, că toți cei ce nu mîncă o hrană care produce acid uric mult, pot să fie mai mult la orce oboseală.

El zice, că acidul uric face sîngele mai viscos și de aceea inima întîmpină greutate mai mare a-l trimete prin vasele cele mai înguste.

Alții socot, că mîncătorii de carne obosesc mai repede decît vegetarieni, deoarece toate cărnurile au în ele felurite otrăvuri, cari sporesc încă otrăvurile ce le produce organismul nostru dela sine.

Oricari ar fi teoriile, fapt e că doctorii au început să imputineze hrana cu carne; ear alții, între cari și învățatul Metchnikof combat chiar detot carnea.

Azi, în țările cele mai carnivore, multe familii, după sfatul doctorilor, pentru a combate boli ca reumatismul, podagra, neurastenia, boli de stomac și intestinale, mîncă numai la masa dela amează carne; ear pe alții, mai greu bolnavi, îi opresc chiar detot dela carne,

mai ales la boli cronice de intestine. Căci, dupăcum a dovedit Metchnikof, în intestine viețuesc o mulțime de microbii, și hrana cu carne le prieste mult mai bine decît cea de vegetale.

Eată deci cum știința și experiențele vor scoate din capul multora ideea, că posturile sînt adevărată nenorocire pentru țărani și muncitori. Pe încetul, se va dovedi că obiceiul și neputința de a mîncă mereu carne sînt de folos și prielnice sănătății. E de dorit, ca poporul să aibă din belșug vegetale și lăptării, căci atunci va duce-o mult mai bine cu sănătatea decît țirgoveții imbuibați cu tot soiul de cărnuri și cu mîncări prea multe și prea grele.

Ceice cred, că mîncarea de carne e numaidecît trebuitoare zilnic pentru un popor, ca să poată munci cu spor, se înșală. Marea mulțime a omenirii de peste tot Pămîntul, nu a mîncat și nu mîncă regulat carne, ci rar și foarte cumpătat, fiindcă n'a avut-o nici în starea primitivă și nici acum nu are cărnuri preamulte și neînterupt mîncă numai orășenii cei cu oarecare dare de mîna, cari, — obiceiul venind din sus în jos, — cred că e semn de ceva mai deosebit a nu posti și a avea nelipsit la fiecare masă cît mai multe mîncări de carne.

Răul ce urmează din obiceiul de a mîncă regulat carne, e cuatit mai mare, cu cît familiile cu puțină dare de mîna, pun tot temeul în această hrană, imputinînd legumele și mai ales fructele, pe cari le socot aproape ca lux. De aceea răul e îndoît, căci numai fructele curăță organismul de-o mulțime de otrăvuri, cari se fac prin însuși faptul vieții, cît și din pricina cărnurilor și altor mîncări.

Pentru cîte familii n'ar fi mult mai binie, dacă cel puțin jumătate din banii cheltuiți pe cărnuri, i-ar întrebuinta pentru fructe! Mulți socot, că fructele nu țin saț, că sînt un lux ori menite numai pentru copii. Aceștia se'nșală rău. Fructele au fost hrana de căpetenie a oamenilor primitivi; ca să le aibă, n'aveau nevoie nici de foc nici de arme ca să le poată vîna ca pe animale.

S. N.

au fost 70 la număr. În evul mediu au fost 7 științe cunoscute: gramatica, retorica, dialectica, aritmetica, geometria, astronomia, muzica.

Simbolul vrăjitorilor și spiritiștilor tot nr. 7 a fost. Un vestit vrăjitor și spiritist italian Albano Pietro susținea, că are 7 duhuri în 7 sticle, și dela aceste duhuri a învățat cele 7 arte ale spiritismului. Contractul cu satana să compune din 7 puncte.

Poporul nostru încă își are credințele sale strîns legate de numărul 7. Celce va sparge o oglindă, nu va avea noroc 7 ani. Dar celce găsește o potcoavă cu 7 găuri, acela 7 ani va fi norocos.

În contra frigurilor să folosim 7 zile medicină, ear leuirea lor să se înceapă la 7 ore seara. Numărul de loterie tras de un copil de 7 ani e număr norocos.

9 încă e număr sînt fiind multiplul lui 3 cu 3. Acest număr a fost privit de creștinii cei vechi ca numărul suferințelor. În religiunile păgîne numărul 9 e între noțiunile cele mai sublimă. La aceștia aflăm: 9 ceruri, 9 lumi, 9 vieți de om, 9 sfere și 9 regiuni.

Poveștile populare le încep povestitorii cu: „9 țări și 9 mări“. Creștinii fac după cel mort la 9 zile parastas. În Sicilia ceice merg la biserică cu 9 zile înainte de Nașterea lui Isus duc pe altar 9 lumînări.

Talmudul oprește pe Jidovi a spăla pe cel

mort înainte de a se fi stropit ef între ei de 9 ori cu apă.

Deoarece 9 simbolizează ceva d-zeesc și desăvîrșit, îl folosiau Grecii și Romanii la prorociri. Șerpele cel sînt a scos lui Agamenon 9 paseri din cuib; aceasta a fost prorocirea cumplutului resboi troian, care a durat 9 ani.

Căi cei sînți ai Germanilor înainte de jertfă erau purtați peste 9 săbii. Se crede și până în zilele noastre, că leacul făcut din 9 buruene are putere vindecătoare. Reuma—crede poporul— că are durată de 9 zile, trei vine, trei durează, trei se duce. Baba Dochia s'a îmbrăcat în 9 cojoace....

Romanii credeau, că treznetele erau trmise de 9 zei. Ear ceice joacă vara popice, știu, că cea mai mare artă e a nimeri pe toate 9-uă.

R. S. Molin.

Norocul.

În fundul unei păduri de brazil se găsește o stîncă, din al cărei izvor izvorește norocul. Celuce a beut vr'odată din apa argintie, i-se împlinește orce dorință, e omul cel mai fericit de pe fața pămîntului, și mulți prin el devin fericți.

Tot la o sută de ani poate ajunge vr'unul dintre muritorii la acel loc, de unde norocul îi imbie beutura într'un pahar de aur.

Înainte cu o sută de ani a venit peacolo un

IGIENĂ.

Beutura și apa.

Descriere. Soarta omului este strîns legată de apă și idealul său a fost decînd se pomenește: „livezi ver-i și izvoare reci“, cum glăsuie și bazele noastre. Omul se silește a locui pe locuri sănatoase și numai înmulțirea populației și lipsa de locuri bune, l-a silit a se așeza și pe locuri mai inferioare dorințelor sale și instinctului bun de a alege ce-i prieste sănătății sale.

La poalele Carpaților din Muntenia sînt pruni mulți, dar cînd nu rodesc se bea rachiou de circiumă, adecă spirit nerecificat, amestecat cu apă; rachiou de bucate nu se consumă. Se bea mai ales la zile mari țuică și vin, încolo apă. Chiar și bere, ape și limonade gazoase a început să bea sateanul.

Apa din părțile muntoase e de bună calitate, de izvoare, din ape curgătoare și din puțuri.

Sînt și ape stătătoare, eleștae și bălți, prin urmare și friguri băltoase, malarie, cam jumătate din consultațiile date de medici.

În părțile dunărene din Muntenia se bea vin la serbători în circiumi, deci copii nu beau; rachiou la muncă, de tescovină, de prune sau de cereale nefalsificat. Populațiunea este în general sobră; rar se vede citeun caz de alcoolizim*. Înspre Brăila se aduce „rachiou de Moldova“, adecă spirit brut, a cărui putoare s'a mascat cu aromă de anison etc.

Apa de beut din izvoare și fîntini e bună, dar în părțile cîmpului lasă de dorit. Sătenii nu limpezesc apa cu peatră acră. Pe la locurile de muncă ar trebui fîntini.

Mlaștinele, bălțile, lacurile și eleștaele întretin mult paludizim.

În părțile muntoase dinspre Moldova, pe alocurea în plășile muntene sînt puține circiumi, căci toți au țuică, încît sînt comune fără nicio circiumă; în alt loc și cea mai mică comună tot are 3 circiumi, ear altele (rurale) cite 19—18. Se consumă multă țuică; dar cu toate acestea sînt velnițe pentru alcool brut. În unele comune s'a constatat odată, că pe ascuns se vindea țaranilor eter, dar dela 1897 încoaci nu s'au mai găsit băcăni care să-l vindă; e trist însă că și unii preoți țin circiume.

La munte apa de beut e de calitate superioară față cu a multor localități din țeară: izvoare, puțuri, fîntini și cișmele; dar către cîmp e de calitate inferioară; pe lingă R. Sărat e foarte rea, sălcie și sărată.

Mlaștini sînt alături de locuințele țaranilor, băltae și iazuri; paludizim mult este în comunele de lingă bălți.

În părțile cîmpene și deluroase ale Moldovei se consumă mult rachiou impur

* La 1900 se spune că erau bețivi recunoscuți în județul Dolj 1600, Drohoi 1420, Ilfov 950, Covurlui 927 și Roman 756, etc.

june vesel cîntîndu-și cîntecul. Cu pălăria pe-o parte, cu părul buclat și cu ochii ageri îl privia frumoasa zină, care l-a întins paharul de aur: „Bea norocul tău, iubite junelaș“, zise ea surizîndu-i încît i-se bătea inima. El luă paharul, dar cum îl privi, rise cu hohot: „Norocul meu să-l beau? Apă? Asta e prea prost.“ Rise și vărsă apa din pahar, apoi scoase din traistă o sticlă cu vin; unplu paharul, și-l imbiă zinei. Dupacea o apucă de barbă și voi să'o sărute. Dar deodată peri și pahar și izvor și zină, ear junele se depărtă întristat.

Norocul plîngînd îl tot striga; apoi începu a se tîngui: „Atreiaoră primesc tot același răspuns! Doamne, Doamne, tu cel bun, de ce ai făcut, ca numai apă să curgă din acest izvor și nu vin auriu? Să nu mai fie niciun om fericit? O, vai de mine!...“ D-zeu ascultă surizînd rugămîntea Norocului; zise un cuvînt, și din stîncă țîșni un vin mirositor, ear Norocul de bucurie plezni în palmi, și era fericit ca și maiînainte.

Earăși au trecut o sută de ani. Un cavaler se apropia de zină. Dînsa i-i alergă voioasă înainte:

„Ia și bea norocul tău!“ zise, și-l privi cu dor în ochi. Și acestuia l-a trecut un fior prin inimă, cînd văzu fata. Luă paharul, dar abea îl duse la gură, și numaidecît îl și dete îndărăt zinei, căreia îi zise aplecîndu-se: „Dragă D-șoară, îți mulțumesc frumos, — eu nu beau vin. Eu sînt președintele societății abstenenților.“

El-Zorab.

(din spirt brut), mai cu seamă cind se 'ntorc dela tîrguri beți și bărbații și soțiile lor. Unde sînt vii, se preferă rachiul de drojde, tescovină și prune, celui făcut din porumb stricat, cartofi sau sfeclă. Preotul și primarul declară, că beția e rară. Populațiunea ungurească și alți catolici au predilecțiune pentru rachiul cel mai alcoolic, numit rum, care însă este alcoolul ordinar și are oarecare aromă. A p a ori e sărată, sălcie ori varoasă, în unele comune lipsește. Mlaștine, bălți, eleștae produc paludism, care este mult și în părțile deluroase.

În Dobrogea obicinuit se bea rachiul din spirt și vin; țuica mai nu se cunoaște. Rușii și Lipovenii beau mai mult decît Românii; Turcii nu beau rachiul, ci cafea; Bulgarii iubesc rachiuri tari (spirtuoase). În general se consumă puțin alcool; beuturile sînt nefalsificate, căci circiumarii ovrei n'au izbutit a se stabili aci. Unele comune au vin ca cel de Bordeaux, de unde legenda zice că s'ar trage și vița ce o au. Apa de beut e foarte variată: de Dunăre, de Mare, bălți, fîntini, izvoare (cișmele făcute de Turci) și de puțuri. Apa de Dunăre se bate cu peatră acră, sau se lasă a se limpezi. Bălți sînt, astfel și paludism este.

Dr. Gheorghe Crăiniceanu.

Economie.

Banca de asigurare „Transilvania”.

Citim în „Telegraful Român”, că banca de asigurare „Transilvania” și-a ținut adunarea generală ordinară Duminică, la 4 April st. n. în sala cea mare a magistratului din Sibiu. Din raportul de gestiune asupra anului 1908, primit în întegime, estragem următoarele: La secția I. (asigurări contra focului) societatea are asigurate realități în valoare de peste 104 milioane, pelingă premii de 370.000 cor., ear la secția II. (asigurări asupra vieții) s'au emis 9705 polițe despre 10¹/₂ milioane cor. pelingă premii de peste 400.000 cor. Din acest profit 15% s'au folosit conform statutelor la dotarea fondurilor de garanță, ear restul s'a adaus la fondul de rezervă și s'a decis, ca două obligațiunile de fondare să se sorteze și acestea se vor replăți la 1 August a. c.

După ascultarea raportului comitetului de supraveghere, s'a dat direcțiunii absoluturul usitat. Membrii eșiți din direcțiune după ordinea vechimei și anume: L. Fabritius, primpretor, A. Gottschling, director și N. Măneguțiu au fost realeși, ear Dr. Ilie Beu a fost ales membru nou.

De asemenea a fost reales întreg comitetul de supraveghere în persoanele membrilor: Dr. A. Böck, prim fiscal comitatens, A. Fonn, fabricant și Iosif Lissai, șef contabil „Albinei”.

Adunarea a decurs în exemplară ordine. În legătură cu acestea, noi Românii trebuie să ne considerăm de datorință, care rezultă din faptul, că din cele 115 milioane capitale asigurate și din cele 770 mii de premii ce se varsă la „Transilvania” cel puțin 50% sînt remănești, să facem cu ocaziunea aceasta unele constatări, și adevă: 1. Că aceste mari interese ale clientelei românești, cum și pînea ce o dă „Transilvania” la sute de familii românești angajate în serviciul ei, nu pot fi părăsite, ci trebuiesc cu toată energia apărute. Drept aceea este de dorit, ca publicul românesc și în special institutele noastre mai de seamă, ca „Albina”, „Asociațiunea”, apoi Biserica, și în general toate băncile și corporațiunile noastre românești să sprijinească „Transilvania” cel puțin în măsura în care o face aceasta publicul și instituțiunile săsești — și dacă sînt neajunsuri să încercăm a le delătura, ear nu a dărîma și a părăsi un drept ciștig și un bun esistent.

2. Neajunsuri de fapt există, dar acelea nu se pot și nu trebuie a se ascrie, nici institutului însuși, nici îndeosebi conducătorilor sași din direcțiune. O singură ochire peste numele acestor bărbați de o supremă inteligență, onorabilitate și autoritate ajunge, pentru a ne convinge, nu numai despre aceea, că institutul se află în cele mai cinstite mîni, ci și despre aceea, că acestor bărbați nici cînd nu le-a trecut prin minte a oprima pe funcționarii români ori a delătura pe români dela conducere, a-i brusca etc.

CRONICA.

Guvernul a adus la cunoștința I. P. S. S. mitropolitului Mețianu *neîntărirea* alegerii de episcop a I. P. C. Sale arhimandritului-vicar *Filaret Musta*, și l-a invitat să ia măsuri pentru a se face alegere nouă.

Conducătorii Blăjenii, în frunte cu deputatul *Dr. Iuliu Maniu*, nuzesc să înființeze o tovărășie pentru a sprijini înaintarea țaranului român. Noua tovărășie va pune la dispoziția plugarilor unelte și mașini bune, seminte sănătoase, vițe de vie altoite, va mijloci vinzarea și cumpărarea de bucate și alte produse.

La Orșova flăcăul *Mihai Bibicescu*, care ducea o viață excesivă și hoinară, a sugrumat pe tatăl său de 60 de ani.

Senatul și Camera României a votat o nouă lege sinodală, în senzul căreia Sinodul Bisericii din România se va compune din mitropoliți, episcopi și clerici. Pîn' acum Sinodul era compus numai din mitropoliți, episcopi și arhieriei.

În Joia patimilor, la 2 ore p. m. s'a pus peatra fundamentală a palatului „Tribunei”, în Arad, fiind față tot personalul ziarului: redacții, administrația și tot corpul tehnic. Actul întemeierii, scris pe pergament, s'a pus în temelie zidirii de către deputatul dical *Dr. Nicolae Oncu*. După așezarea petrii fundamentale au început a se înălța zidurile.

Fostul medic-șef al stabilimentului de hidroterapie din Grăfenberg (Silezia), *Dr. Ioan Hošanu* a încetat din viață la 3 April în Brașov. A testat 1000 coroane pentru masa studenților români din Brașov.

În vara anului curent se va serba jubileul de 500 ani de existență al univesității din Lipsca.

La Paris a dat un concert *Donmnișoara Cella Delavrancea* în fața unui public numeros. Tînăra arsisă a fermecat întreaga asistență, care a răsplătit-o cu cele mai entusiaste ovații și cu o ploaie de flori.

La Galați se va serba la 15 Iunie a. c. aniversarea de 20 ani a morții lui Eminescu. Se adună și subscripții pentru a se ridica o statuie marelui poet.

Regina României a depus o cunună pe sicriul celebrului actor dramatic *Sonnenhal*, din Viena, despre care se știe că s'a zmulș și ridicat la înălțimea sa dintr'un simplu sodal de croitor. La noi Românii ar fi cu neputință ca cineva astfel să se avînte prin aptitudinile sale.

Creștinul *Traian Lupu* din Lugoj a murit în biserică, cînd s'a început cîntarea „Christos a înviat”, la Inviere. Odihniască în pace!

În părțile *Panciovei* locuitorii au văzut în Vinerea Patimilor un fenomen curios. Cînd a răsărit soarele, au zărit pe firmament 4 sorși și un curcubeu. Ivirea aceasta se explică ca provenită din condensarea aburilor în atmosferele mai înalte.

La *Lance Creek*, în America, a fost dezgropat din pămînt un „dinosaur”, animal preistoric, erbivor, remas ca prin minune întreg, petrificat, înalt de 18 picioare, cu 5000 dinți în gura, ca la rață, cu pelea acoperită cu solzi, de mărimea pieselor noastre de 5 cor. Zoologii cei mai vestiți din lume, cari s'au adunat acolo să-l admire, au

constatat, că acest uriaș antideluvian a trăit înainte cu 3 milioane de ani. Ce zic calculătorii arbitrari ai vremii?

Din frunțașă comună *Ticvaniul-mare* s'au prezintat la asentare din toate 3 clasele numai 7 flăcăi, zi șapte de toți. Dumnezeule, unde vom ajunge!

La Tarigrad a izbucnit o revoluție crîncenă.

În „Viața Românească” (Nr. 2 din 1909): o apreciere foarte frumoasă a „Statutului organic”.

În orașul *Genf* (Elveția), patria lui Calvin, se va serba în luna lui Iulie a. c. al 4-lea centenar al acestui mare reformator bisericesc.

La *Birna* (tractul Făgetului) a reposat preotul *Vasile Ionescu* în etate de 32 de ani.

Aviz.

Dau de știre On. membri ai Reuniunii cercuale pentru ajutorarea bolnavilor din Lugoj, că rețetele pe cari le achită Reuniunea, se pot comanda fără restrîngere la oricare farmacie.

Carol Sebestyén

bărbat de încredere.

Bibliografie.

A apărut Nr. 2 din „Viața Românească”. Directori: C. Stere și Dr. I. Cantacuzino. Sumarul: C. Hogaș: În munții Neamțului. D. Nanu: Durerea (Poezie). I. Agîrbiceanu: Gruia (Schită. D. Angel: Himeră (Poezie). Z. Bărsan: Jurămîntul (Dramă). St. O. Iosif: Truditul (Poezie). Const. Hoiescu: Statul Român și industria petrolului. Victor Eftimiu: Mai trec și azi (Poezie). Jean Bart: Acasă și în resboi. M. Sadoveanu: Cuza-Vodă. Izabela Sadoveanu: Cronica Literară (Profiluri feminine: Grazia Deledda). Spiridon Antonescu: Cronica Artistică (Expoziția Muntzner. „Buletinul Monumentelor Istorice). A. Mirea: Cronica Veselă (Caleidoscop: Poetul și Primăvara). C. S.: Cronica Internă (Leții practice: Organizația bisericii în Ardeal). I. G. Duca: Cronica Externă (Relațiunile Anglo-germane). Un Bucovinean: Scrisori din Bucovina (Chestiuni politice și economice). I. Russu-Șirianu: Scrisori din Ardeal (Moartea deputatului Brediceanu; Candidatura lui George Pop de Băsești; Adunarea Asociațiunii aradane; Condamnări; Justii și Maniu). P. Nicanor & Co: Miscelanea (Cuvîntarea d-lui Iuliu Maniu; Miréto; Jean Rhecipin la Academia franceză; Cătuile Mendès).

Laș Redacția și administrația: Str. Golia 52.

A apărut Nr. 432—433 din „Biblioteca pentru toți” cuprinzînd: *Romanul căsătoriei*, de cunoscutul scriitor și filozof rus *Lew Tolstoi*. În acest roman Tolstoi arată cit de greșită e creșterea ce se dă azi fetelor, cum ele nu sunt de loc pregătite pentru înalta lor menire de soții și mame; arată d'asemenea, în cunoscutu-i stil limpede și curgător, cum viața de lux și petreceri din orașele mari e obirșia multor nenorociri și distrugătoare a numeroase căsnicii. Traducerea e făcută cu o deosebită îngrijire de către publicistul *B. Marian*. Prețul unui volum 60 bani. De vinzare la toate librăriile din țară.

Nr. 423 cuprinde sub titlul: *Domnițe și jupînese române de altădată*, de *Octav G. Lecca*, o privire retrospectivă în istoria noastră, care — pelingă atîtea figuri de domni viteji și mari, — a avut o mulțime de femei mărețe, figuri blinde, sublime, cari au jucat un rol de seamă în trecutul nostru și cărora le datorăm o pioasă recunoștință. — Prețul 30 bani.

No. 440: *Vechiul Heidelberg*, celebra piesă în cinci acte alui *Förster*, jucată pe toate scenele din lume și reprezentată și la Teatrul Național din București, sub titlul de „Heidelberg dealtădată”. Piesa aceasta a fost tradusă anume pentru „Biblioteca pentru toți” de cunoscutul literat *Ludovic Daus*, păstrînd și în românește toată duiosia și poezia originalului. Prețul 30 bani.

Catalogul complet al acestei Biblioteci a se cere gratis *Librăriei Editoare Leon Alcalay, la București*.

Editor proprietar: **Gheorghe Jianu.**
Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu.**

— Anunț. —

In Atelierul artistic de fotografii M. Botfan
trecut acum în posesiunea firmei

BENESCH & COMP.

Oravița, în casa negustorului Iuliu Weiss de lângă biserica rom.
cat. și în casa Carol Kanz din strada principală, se pregătesc

 fotografii

de tot soiul și de toată mărimea în mod ireproșabil și cu prețuri absolut solide.

„SENTINELA“

instituit de economii și credit
ca societate pe acții
în Satul-nou (Réva-Ujfalu)

efectuește toate operațiunile de bancă și
primește depuneri spre fructificare cu
 5 1/2% interese, plătind insti-
tutul și darea de 10% după interese. La
cerere se trimit deponenților și cecuri poștali
cu cari se trimit bani fără a plăti porto la poștă.

Direcțiunea.

Farmacia

„La Sf. Gheorghe“

— Oravița —

vis-avis de prăvălia lui R. Goldstein
în strada principală.

In farmacia mea, arangeată modern, se capătă
înafară de

**tot soiul de medicamente și
diferite parfumuri franceze,
engleze, pudră, săpunuri**

și alte articole de tot felul atât pentru
țerance, cât și pentru dănele de elită.

Cu distinsa stimă

ADOLF GROS
apotecar.

Banca de asigurare

„Transylvania“

fondată la 1868, primește asigurări de viață
și asigurări încontra focului și încontra grin-
dinei etc. în condiții foarte favorabile.

Valori asigurate: 105 milioane cor. — Des-
păgubiri plătite: 7 1/2 milioane cor. Fonduri
de rezervă: 2 milioane cor.

informațiuni la Direcțiune în Sibiu, strada
Cisnădiei 5., la Agentura principală în Arad,
la Agentura cercuală din Oravița și la
Agenturile locale de prin diferite comune
Iomânești, reprezentate prin bărbați de ai
noștri de toată încrederea.

„PLUGARUL“

societate pe acții din Cacova

dă

 6%

și plătește și darea după depuneri.

La

Tipografia „Progresul“

— în Oravița —

se poate comanda

tot felul de tipărituri bisericesti, școlare, advocațiale și comunale

precum și

toate tipăriturile pentru bănci: cărți necesare la contabilitate etc.

Afară de asta se efectuesc:

acții, cupoane, losuri pentru loterii,

lucrate toate cu gust.

 Nădăduim că toți Români de bine ne vor trece pragul.